

bt.no/meninger: Her finner du lederartikler, kronikker, kommentarer og leserdebatt.

Den europeiske krisen har havnet på vår egen dørstokk. Det bør gjøre noe med oss.

Naboer i nød



SPANSK NØD: Mens charterflyene går fullastet til Spania med norske vinterturister, har Jesus Tierno og andre spanjoler dukket opp i gatene i Bergen, på jakt etter arbeid. Eller som her: på jakt etter flasker. De har neppe noen lys fremtid, hverken i Norge eller i hjemlandet. Men kan de få oss til å reflektere på nytt over hva solidaritet er – og over at også vi nordmenn er europeere? FOTO: FRED IVAR UTSI KLEMTSEN



kommentar

sjur.holsen@bt.no

Sjur Holsen er politisk redaktør i BT

«NEI TIL EU, ja til verden» er at av de tåpeligste politiske slagordene som finnes. Ikke fordi det uttrykker en holdning mot norsk EU-medlemskap (som i dag deles av et overveldende flertall av norske velgere). Ei heller fordi det oppfordrer til global solidaritet, som kloden vår kan trenge.

Men fordi logikken hopper bukk over Europa i den urnorske iveren etter å solidariseres seg med «verden», som om det fæle EU og folkene der ikke har behov for vår solidaritet.

DET HAR DE, i økende grad. De siste dagene har BT fortalt om arbeidsløse spanjoler som ender opp på gaten eller i elendige husrom i Bergen, på fortvilet jakt etter arbeid og et bedre liv for seg selv og barna. Hjemme i

Spania har de mistet håpet, med en arbeidsledighet på 23 prosent og bekvarte fremtidsutsikter.

Den spanske avisen El País meldte nylig at inntil 400.000 nye jobber vil gå tapt i den spanske økonomien i 2012. Driftige spanjoler er villig til å dra nesten hvor som helst for å finne arbeid.

NORGE BURDE IKKE være et opplagt reisemål for varmekjære søreuropeere. Som den katalanske forfatteren Josep Plá skrev etter at han en gang besøkte landet vårt: «Hvordan kan det bo mennesker i dette kolossale, mørke, nesten ubebodde steinlandet, når det finnes så mye sol i verden; så mange utsøkte og vennlige steder?»

Men Norge peker seg ut likevel, som et rikt land med lav ledighet og gode sosiale ordninger. I dagens tett integrerte Europa, som også Norge er en del av, kan folk som kjent reise fritt over grensene på jakt etter arbeid.

VI HAR STELT OSS godt økonomisk i Norge, der spanske myndighe-

ter har begått en serie med fatale feil. Men det hører med til historien at vi har et helt annet utgangspunkt enn alle andre land i Europa, takket være oljen. Og at hver og en av oss kanskje ikke har gjort en mer heroisk innsats her på jorden enn den jevne Juan og Isabella. Vi har bare vært litt heldigere ved fødselen.

Det skulle tilsi en noe større ydmykhet, litt mer innlevelse og litt dypere solidaritet med europeere i dyp krise.

MEN NEI: Nordmenn har nok med all elendigheten på andre siden av kloden. Ansporet av en utenrikspolitikk med svimlende rekkevidde og lufttynne perspektiver, av ideen om Norge som «humanitær stormakt», har vi utviklet en særnorsk form for solidaritet, som øker i intensitet med avstand fra fedrelandet.

Oppskriften kan minne litt om nettopp «Nei til EU, ja til verden»: Vi deler gladelig ut oljeglinsende skillemynt i Afrika og det fjerne Østen, mens vi har en grunnfestet idé om Europa som rikt og hvitt og privilegert.

Norsk bistand, fredsmegling og annen godhet skjer på behagelig avstand fra det norske velferdsparadiset, helt uten å sette vår egen trygghet og velstand i fare. Det er en avlat uten risiko; en vattforet, uforpliktende solidaritet; et vakkert speilbilde å holde opp for oss selv. Som om solidaritet var det samme som forfengelig.

I UKEN SOM GIKK kom den store utredningen om EØS-avtalen og Norge. Den forteller oss i hovedsak to ting: Avtalen er preget av et tungt demokratisk under-skudd, men den har tjent norske økonomiske interesser godt. Så godt at den bør nevnes i samme åndedrett som oljen og «den norske modellen» når vi skal forklare den eventyrlige norske veksten de siste tiårene.

Vi gjør det bare ikke; norske barn lærer ikke en gang om EØS på skolen. Og både politikere og velgere ser ut til å leve godt med at vi ikke er en del av skjebnelfellesskapet Europa i politisk forstand, så lenge vi har velstanden vår i behold og kan cashe inn på en gullkantet avtale. Kan

det tenkes at dette gjør noe med selvforståelsen vår? At vi opplever at problemene i Europa ikke virkelig angår oss fordi vi aldri har forpliktet oss til å være med på å løse dem?

ARBEIDSMINISTER Hanne Bjurstrøm oppfordrer de arbeidsløse søreuropeerne til å reise hjem igjen. «Jeg vil heller fryse i hjel i Norge enn å dø på gaten i Spania», sa en av dem til lederen for Robin Hood-huset i Bergen. Han og de andre spanjolene kan enkelt beskyldes for å være naive som kom hit med håp om arbeid, uten en gang å kunne språket. Og ja – det finnes mennesker i verden som lider mer enn dem.

Men det er en form for nød dette også, og vi stirrer den like inn i hvitøyet. Hvis spanjolene på gaten i Bergen kan få oss nordmenn til å reflektere over at selv vi er en del av Europa, og at solidaritet er en valuta som også kan brukes i eurosønen, vil noe viktig være oppnådd.

DAGENS AVIS

Vi er som små barn, alle mennesker er det



PARTILEDER ERNA SOLBERG (H) OM ROSEN FRA AP, DAGBLADET

Jeg syns det virker som om Erna har tatt for mye Møllers tran



PARTILEDER SIV JENSEN (FRP) KRITISERER HØYRES PARTILEDER, AFTENPOSTEN

Pratet blir til luftslott



FORSKNINGSMINISTER TORA AASLAND (SV) OM HØYRES UTDANNINGSPOLITIKK, DAGBLADET

REGJERINGENS MÅL er å få flere i arbeid. Derfor fremstår det som et dilemma at det for enkelte barnerike familier er mer lønnsomt å leve på trygd enn å ha foreldre med arbeidsinntekt. På dagens førsteside har vi valgt å la tre sosialsjefene komme til orde med sine advarsler.

EINAR AARRE, UTGAVESJEF